

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
KALİTE GÜVENCE KOMİSYONU

BOLOGNA AKTS/ECTS EĞİTİM BİLGİ SİSTEMİ
İYİLEŞTİRME KILAVUZU

GİRİŞ

Bilindiği üzere Üniversitemiz Kalite Güvence süreçlerinin yönetilmesi, Yükseköğretim Mevzuatı, Bologna kriterleri, YÖKAK Kurumsal Akreditasyon Standartları ve Program Akreditasyonu Standartları gereğince biriminizdeki bölüm veya programların öğretim planlarının ve seçmeli derslerin tasarlanmasında ve güncellenmesinde Yükseköğretim Mevzuatı, Bologna kriterleri, Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ), YÖK Ulusal Çekirdek Programı, BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları, T.C. 11. Kalkınma Planı ve Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi uygulamalarının dikkate alınması ek olarak iç ve dış paydaşların ve özellikle ilgili sektör temsilcileri ve STK'ların görüşlerinin alınmasına özen göstermemiz büyük önem arz etmektedir. Tüm öğretim elemanlarımızın sorumlu oldukları derslerle ilgili üzerlerine düşen görevleri yerine getirerek Bologna AKTS Ders Bilgi Paketlerini tam ve eksiksiz biçimde doldurmaları ve tüm akademik birim yönetimlerimizin **Bologna AKTS Ders Bilgi Paketi doluluk oranlarını her yarıyıl en az %85'in üzerinde tutmaları gerekmektedir.**

Ancak Üniversitemiz Önlisans, Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora programlarının AKTS Ders Bilgi Paketi doluluk oranlarının hedeflenenden düşük olduğu, eğitim kataloğunda yer alan program bilgileri, program öğrenme kazanımları, öğretim planına ilişkin Bologna bilgilerinin girişlerinin bazı programlarda hiç girilmediği, bazı programlarda ise bilgi girişlerinde bazı maddelerin (-) işareti köyularak geçirildiği ya da bazı maddelerde bilgilerin hatalı ve ilgisiz olduğu görülmektedir. Üniversitemiz Bologna Süreci ve Kalite Güvencesi çalışmaları kapsamında Eğitim-Öğretim kalitesini sürekli iyileştirmek yönünde yapılacak çalışmaların başlangıç standardı olan Bologna bilgilerinin girişlerinde;

Ders içerikleri girişinin bizzat ders sorumlusu öğretim elemanı tarafından yapılması ve sürecin ilgili program AKTS Koordinatörü ve program başkanı (Anabilim/Anasanat Dalı) tarafından izlenerek gerekli kontrollerin yapılması, ders öğretim elemanı görevlendirilmeleri yapılırken belirtilen konuların dikkate alınması önem arz etmektedir. Ayrıca Program AKTS Koordinatörü ve program başkanı tarafından "Programın Tanımı" ve "Program Öğrenme Kazanımları"na ilişkin bilgilerin eksiksiz ve doğru girilmesi ve akademik birim yöneticileri tarafından sürecin dikkatle izlenerek kontrollerin yapılması gerekmektedir.

Ekonomik, sosyal, kültürel, bilimsel, teknolojik gelişmeler ve toplumun değişen ihtiyaçları her alanda olduğu gibi yükseköğretim alanında da eğitim sistemlerinin ve programlarının gözden geçirilmesini ve geliştirilmesini gerektirir. Bu bağlamda **Yükseköğretim Kanunu'nun 44. Maddesi** (6111 sayılı yasayla) “diploma alma, ders kredilerinin hesaplanması, öğrencilik haklarından yararlanma ve sınavlar“ başlığı altında düzenlenmiş olup, Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) uyumu ve müfredatlar ile ilgili hükümleri içermekte bu hususta da tüm öğretim elemanlarımıza ve akademik birim yönetimlerimize görev düşmektedir.

Bu kılavuzun amacı, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde her düzeydeki(ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora) diploma programı için;

- ✓ Her program için Program Tanıtımı bilgilerinin hazırlanması/güncellenmesi,
- ✓ Üniversitemizin misyon, vizyon, hedefleri ve 2021-2025 Stratejik Planı ile iç ve dış paydaşların görüşleri dikkate alınarak, mezunların programı bitirmelerini izleyen birkaç yıl içinde gerçekleştirmeleri beklenenleri gösteren Program Eğitim Amaçlarının belirlenmesi/güncellenmesi,
- ✓ Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar sahip olmaları gereken yeterliliklerin açıklandığı Program Çıktılarının belirlenmesi/güncellenmesi,
- ✓ Program çıktılarının TYYÇ'nin ilgili düzeyi ile ilişkilendirilmesi,
- ✓ Belirlenen program çıktılarına ulaşmak için hangi derslerin verilmesi gerektiğini gösteren Eğitim Planının tasarlanması/güncellenmesi,
- ✓ Eğitim planında yer alan her bir ders için Ders Öğrenme Çıktılarının belirlenmesi/güncellenmesi,
- ✓ Eğitim planında yer alan her bir ders için Ders Öğrenme Çıktılarının belirlenmesi/güncellenmesi,
- ✓ Ders Tanıtımlarının hazırlanması / güncellenmesi,
- ✓ Ders öğrenme çıktılarına ulaşabilmek için her ders için gerekli iş yükünün ve AKTS kredisinin hesaplanması/güncellenmesi,
- ✓ Derslerin Program Çıktıları ile İlişkilendirilmesi,
- ✓ Her program için tüm bilgilerin Türkçe'nin yanı sıra İngilizce olarak hazırlanması/güncellenmesi, çalışmalarını gerçekleştirmektir.

Her programın belirtilen hususları hazırlamaları durumunda **Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bologna AKTS/ECTS Bilgi Sistemi iyileştirilmesi** zaman içerisinde sağlanmış olacaktır.

TEMEL KAVRAMLAR ve TERİMLER

AKTS (Avrupa Kredi Transfer Sistemi – “ECTS“ European Credit Transfer System): Dersin hedeflenen öğrenme çıktılarını kazanabilmesi için öğrenenin harcayacağı iş yükü düşünülerek belirlenen ders kredisi.

Anahtar Yetkinlikler: 21. Yüzyıl mezunlarına kazandırılması hedeflenen yetkinlikleri ifade eder: Anadilde İletişim, Yabancı Dillerde İletişim, Matematiksel Yetkinlik ve Bilim/teknolojide Temel Yetkinlikler, Dijital Yetkinlik, Öğrenmeyi Öğrenme, Sosyal ve Vatandaşlıkla ilgili Yetkinlikler, İnisiyatif alma ve Girişimcilik, Kültürel Farkındalık ve İfade.

Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi: Ulusal Yeterlilikler çerçevelerinin ilgi tutulabileceği ve bu sayede farklı ülkelerin yeterliliklerini birbiriyle ilişkilendirebileceği şemsiye (üst) çerçevedir.

Danışma Kurulu: Programa Eğitim-öğretim süreçleri ile ilgili görüş ve öneri bildirmek üzere iç ve dış paydaşların oluşturduğu komisyon ya da kurul.

Ders Öğrenme Çıktıları: Bir dersin başarı ile tamamlanmasından sonra öğrenenin neleri bileceğinin, neleri yapabileceğinin ve nelere yetkin olacağını ifade edilmesidir.

Dış Paydaşlar: Mezunlar, İşverenler, Meslek Odası Temsilcileri, Kamu Kurumları vb.

İç Paydaşlar: Öğretim Elemanları, Öğrenciler, Bölüm/Program personeli.

İş Yükü: Öğrenenin öğrenme çıktılarına ulaşabilmek için dersle ilgili olarak yaptığı tüm çalışmaları içeren süre.

Program Çıktıları (Program Yeterlilikleri): Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan ifadelerdir.

Program Eğitim Amaçları: Bir programın eğitsel misyonunu nasıl planlamayı sağladığını ve paydaşlarının gereksinimlerinin nasıl karşılayacağını bildiren açık, genel ifadelerdir.

Program Koordinatörü: Bologna Bilgi Paketi güncelleme çalışmaları kapsamında program için belirlenmiş koordinatör Bölüm Başkanı/Anabilim Dalı-Anasanat Dalı Başkanı

Program: Bağımsız diploma veren eğitim-öğretim birimleri. Diploma lisansüstü düzeyde veriliyorsa Anabilim Dalı eğitim/öğretim programı, fakülte/yüksekokul düzeyinde veriliyorsa fakülte/yüksekokulun eğitim-öğretim programı, bölüm düzeyinde veriliyorsa bölüm eğitim-öğretim programı kısaca program diye adlandırılacaktır.

Temel Alan Yeterlilikleri: Ulusal düzeyde yükseköğretim yeterlilikleri göz önünde bulundurularak, herhangi bir temel alandaki yeterliliklerin, ilgili paydaşların görüşleri alınarak belirli bir düzen içinde yapılandırıldığı bir sistemdir.

Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi: Ulusal düzeyde yükseköğretim yeterlilikleri arasındaki ilişkiyi açıklayan ulusal ve uluslararası paydaşlarca tanınan ve ilişkilendirilebilen, yeterliliklerin belli bir düzen içinde yapılandırıldığı bir sistemdir.

Yeterlilik: Bir öğretim programının başarıyla tamamlanması sonucu o program için öngörülen program çıktılarının kazanıldığını onaylayan ve yetkili bir otorite tarafından basılı olarak verilen derece, diploma veya sertifika türü belgedir.

Yeterlilikler Çerçevesi: Yeterlilikleri öğrenme çıktılarına göre sınıflandıran ve organize eden yapıdır.

İhtiyaç Duyulabilecek İngilizce Terimler	
Kuruluş	History
Kazanılan Derece	Qualification Awarded
Programın Süresi*	Length of Programme*
Toplam Kredi*	Number of Credits*
Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi ve Avrupa Yeterlilikler Çerçevesine göre Programın Düzeyi*	Level of Qualification According to the National Qualification Framework and the European Qualifications Framework*
ISCED-F kodu*	Field(s) of Study (ISCED-F)*
Yeterliliğin Seviyesi	Level of Qualification (Short Cycle, First Cycle, Second Cycle, Third Cycle)
Kabul ve Kayıt Koşulları	Specific Admission Requirements
Önceki Öğrenmenin (formal, in-formal, non-formal) Tanınması Hakkında Kurallar	Specific Arrangements For Recognition of Prior Learning(Formal, Non-Formal and Informal)
Yeterlilik Koşulları ve Kuralları	Qualification Requirements and Regulations, including Graduation Requirements
Program Profili	Profile of The Programme
Programın Eğitim Amacı *	Educational Objective of the Programme*
Program Çıktıları	Programme Learning Outcomes
Mezunların İstihdam Profilleri(örneklerle)	Occupational Profiles of Graduates With Examples
Üst Derece Programlara Geçiş	Access to Further Studies
Sınavlar, Ölçme Değerlendirme	Examination Regulations, Assessment and Grading
Mezuniyet Koşulları	Graduation Requirements
Öğrenim Şekli	Mode of Study (Full-Time, Part-Time, E-Learning...)
Adres ve İletişim Bilgileri	Address, Programme Director or Equivalent
Birim Olanakları	Facilities
Dersin Adı	Course Unit Title
Dersin Kodu	Course Unit Code
Dersin Türü (Zorunlu, Seçmeli)	Type of Course Unit (Compulsory, Optional)
Dersin Seviyesi (Ön Lisans, Lisans, Yüksek Lisans, Doktora)	Level of Course Unit (short cycle, first cycle, second cycle, third cycle)
Dersin AKTS Kredisi	Number of ECTS Credits Allocated
Haftalık Ders Saati (Kuramsal)	Theoretical (hour/week)
Haftalık Uygulama Saati	Practice (hour/week)
Haftalık Laboratuvar Saati	Laboratory (hour/week)
Dersin Verildiği Yıl	Year of Study
Dersin Verildiği Yarıyıl (ders her iki yarıyıl veriliyorsa yıllık ders olarak belirtilmesi gerekir)	Semester when the course unit is delivered
Dersin Öğretim Üyesi (Üyeleri)	Name of Lecturer(s)
Öğretim Sistemi (örgün eğitim, uzaktan eğitim)	Mode of Delivery (face-to-face, distance learning)
Eğitim Dili (Türkçe, İngilizce, Almanca)	Language of Instruction (Turkish,English, German)

Dersin Ön Koşulu Olan Ders(ler) (Ön Koşul olan dersler varsa yazılması veya bu dersi başarmak için alınmış olması tavsiye edilen dersler varsa yazılması gerekir. Ön koşul dersi yoksa “yoktur“ diye belirtilmesi gerekir.)	Prerequisites and co-requisites (Ön Koşul olan dersler varsa yazılması veya bu dersi başarmak için alınmış olması tavsiye edilen dersler varsa yazılması gerekir. Ön koşul dersi yoksa “None“ diye belirtilmelidir.)
Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar (Ders için tavsiye edilen konular varsa yazılması, yoksa “yoktur“ diye belirtilmesi gerekir.)	Recommended Optional Programme Components (Ders için tavsiye edilen konular varsa yazılması, yoksa “None“ diye belirtilmesi gerekir.)
Staj Durumu (Bu dersle ilgili herhangi bir staj uygulaması varsa yazılması, yoksa “yoktur“ diye belirtilmesi gerekir.)	Work Placement(s)(Bu dersle ilgili herhangi bir staj uygulaması varsa yazılması, yoksa “None“ diye belirtilmelidir.)
Dersin Amacı	Objectives of the Course
Öğrenme Çıktıları	Learning Outcomes
Dersin İçeriği	Course Contents
Haftalık Ayrıntılı Ders İçeriği (yarıyılık dersler için arasınava ve final sınavları dahil edilerek 16 haftalık, yıllık dersler için arasınava ve final sınavları dahil edilerek 32 haftalık)	Weekly Detailed Course Contents (yarıyılık dersler için arasınava ve final sınavları dahil edilerek 16 haftalık, yıllık dersler için arasınava ve final sınavları dahil edilerek 30 haftalık)
Ders Kitabı/ Malzemesi/ Önerilen Kaynaklar	Recommended or Required Reading

Programlara göre toplam AKTS Kredisi

Önlisans Programları için 120 AKTS (120 ECTS)

Lisans programları için 240 AKTS (240 ECTS)

Yüksek Lisans Tezli Programlar için 120 AKTS (120 ECTS)

Yüksek Lisans Tezsiz Programlar için 60 AKTS (60 ECTS)

Doktora Programları için 240 AKTS (240 ECTS)

Bütünleşik Doktora Programları (lisansa dayalı) için 300 AKTS (300 ECTS)

Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) ve Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (EQF) ne göre Programın Düzeyi (Level of Qualification According to the National Qualification Framework and the European Qualifications Framework)

Düzy	TYYÇ	EQF (LLL)
Ön Lisans	TYYÇ-5	EQF-LLL 5
Lisans	TYYÇ-6	EQF-LLL 6
Yüksek Lisans	TYYÇ-7	EQF-LLL 7
Doktora	TYYÇ-8	EQF-LLL 8

Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ);
<https://www.myk.gov.tr/index.php/tr/tuerkiye-yeterlilikler-cercevesi>

Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ);
<http://tyvc.vok.gov.tr/>

Hayat Boyu Öğrenme için Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (EQF);
<https://www.mvk.gov.tr/index.php/tr/avrupa-yeterlilikler-cercevesi>

ISCED Kodu / Field(s) of Study (ISCED)

UNESCO (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Organizasyonu) tarafından geliştirilen **ISCED (International Standard Classification of Education)**, eğitim istatistiklerinin ve karşılaştırılabilir göstergelerin toplanması, derlenmesi ve bunların gerek ulusal gerek uluslararası düzeyde sunümü için uygun bir araç olarak tasarlanmıştır. ISCED standart kavram, tanım ve sınıflamaları sunmaktadır. İlk kez 1997 yılında hazırlanmış olan kodların 2013 yılında güncellenmiş bilgilerine http://ec.europa.eu/education/tools/isced-f_en.htm adresinden ulaşılabilir.

PROGRAM EĞİTİM AMAÇLARI (EDUCATIONAL OBJECTIVES OF THE PROGRAMME)

Programın mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklentileri tanımlayan genel ifadelerdir. Program Eğitim Amaçlarının belirlenmesinde ve yazılmasında;

- Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi 2021-2025 Stratejik Plan, misyon, vizyon ve stratejik hedefleri,
- İlgili programın yürütüldüğü (Fakülte/Enstitü/Yüksekokul/MYO) misyon, vizyon ve hedefleri,
- İç ve dış paydaşların görüşleri mutlaka dikkate alınmalıdır.

Program Eğitim amaçlarını belirlerken, programla etkileşimi olan iç paydaşların ve dış paydaşların beklentileri, ihtiyaçları ve ilgili alanın özellikleri ortaya konulmalıdır. İ ve dış paydaşların gereksinimleri ve beklentilerinin belirlenmesi amacı ile;

➤ İlgili i ve dış paydaşlarla yılda en az bir kez toplantı veya odak grup çalışması gerçekleştirilmesi,

➤ Halen uygulanan programın, amaçlarına ne oranda yaklaştığının belirlenmesi için ölçme ve değerlendirme yapılması, için çoktan seçmeli ve/veya açık uçlu soruların yer aldığı anket yönteminin uygulanması,

➤ Kurum içindeki ilgili program ve programlar arası toplantılarda ve akademik kurullarda görüş ve önerilerin alınması,

➤ Programla ilgili iő ilanlarının incelenmesi,

➤ Alana özgü ve Anahtar yeterlilikler ile ilgili sorular,

➤ Öğrenci ve mezunların ders planı ve dersleri genel olarak değerlendirmesi,

➤ Mezunların istihdamına yönelik tanımlayıcı sorular, gibi araçların kullanılması programın eğitim amaçlarının belirlenmesinde yönlendirici olacaktır.

Program ile ilgili i ve dış paydaşların oluşturduğu danışma komisyonu veya kurulunun görüşleri ve ilgili alanın özellikleri belirlendikten sonra elde edilen veriler ile programın gereksinimleri doğrultusunda “Programın Eğitim Amacı” yazılabilir.

PROGRAM ÇIKTILARININ HAZIRLANMASI/GÜNCELLENMESİ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ön Lisans, Lisans, Lisansüstü programların kendi eğitim-öğretim programını TYYÇ'deki temel alan yeterlilikleri kapsamında değerlendirmesi ve bunlara uygun program yeterlilikleri geliştirmesi beklenmektedir.

Program Çıktıları; Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan ifadelerdir. Programın iç ve dış paydaşlarının görüşleri alınarak hazırlanması/güncellenmesi gerekmektedir. Bu işlem yapılırken dikkate alınacak hususlar ise aşağıda bilgilerinize sunulmuştur.

- Program çıktılarının mümkün olduğunca gerçekçi ve ulaşılabilir nitelikte olması gerekmektedir. En az 10, En fazla 15 Adet tanımlanmalıdır.
- Program çıktıları açık, gözlenebilir ve ölçülebilir olarak ifade edilmelidir.
- Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ) ve Türkiye Yüksek Öğretim Yeterlilikleri Çerçevesi, (TYYÇ) düzeyi dikkate alınmalıdır.
- Temel Alan Yeterlilikleri (varsa) dikkate alınmalıdır.
- Ulusal Çekirdek Program(UÇP), (varsa) dikkate alınmalıdır.

PROGRAM ÇIKTILARININ (TYYÇ) İLE İLİŞKİLENDİRİLMESİ

Yazılan her bir program çıktısının Türkiye Yüksek Öğretim Yeterlilikleri Çerçevesi, (TYYÇ) bilgi, beceri ve yetkinlikler grubundan en az bir yeterliliği karşılamış olması gerekir. TYYÇ'de hiçbir yeterliliği karşılamayan program çıktısının gözden geçirilerek sorgulanması gerekir.

EĞİTİM PLANININ HAZIRLANMASI VE GÜNCELLENMESİ

Belirlenmiş olan Program çıktılarına ulaşabilmek için gerekli olan Eğitim Planının güncellenmesi/tasarlanması gerekir. Bu çalışma mevcut programımızdaki derslerin, program çıktılarını dengeli bir biçimde karşılayıp karşılamadığını kontrol etmeniz ve karşılanmayan veya yeterince karşılanmayan program çıktısı(ları) var ise yeni ders(ler) veya var olan derslerdeki eğitim-öğretim etkinliklerine yenilerini eklemeniz veya çıkarmanız gerekebilir. Bu anlamda aşağıdaki hususlar ile Üniversitemizin ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarının oluşturulmasında dikkat edilmesi gereken ilke ve yönetmelikler dikkate alınmalıdır.

- İlgili programın eğitim amaçları ve program çıktıları dikkate alınmalıdır.
- Ders planı hazırlanırken bir yarıyılıda toplam AKTS kredisinin 30 olması gerekir.
- Çanakkale Onsekiz Mart Üniversiteis öncelikli alanları (lisans programlarında seçmeli dersler için ve özellikle lisansüstü programlarda) incelenmelidir.
- Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi 2021-2025 stratejik Planı dikkate alınmalıdır.
- Ulusal Çekirdek Program(UÇP) (varsa) incelenmelidir.
- İlgili eğitim programının ihtiyaç analizleri(varsa) dikkate alınmalıdır.
- BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ve Dünyada benzer programlardaki eğitim planları incelenmelidir
- 11. Kalkınma Planı incelenmelidir.
- Program tanıtımı kapsamındaki Program Profili; Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Stratejik Planı, UÇP ve ISCED göz önünde bulundurularak düzenlenmelidir.
- Eğitim planlarında yer alan derslerin amaçları ve haftalık ders programları, dersi veren öğretim elemanlarınca hazırlanmalıdır.
- Aynı dersi veren öğretim üyelerince ders amaç ve içeriklerinde uyumlaştırma çalışmaları yapılabilir.
- Mevcut derslerin içeriklerinin; çakışmalar, güncellik, program amaç ve çıktılarına katkı açısından değerlendirilebilir.
- Eğitim yöntemleri/öğrenme etkinliklerinin (teorik ders, küçük grup eğitimleri, laboratuvar etkinlikleri, arazi eğitimi, bireysel çalışma, takım çalışması, proje hazırlama vb) belirlenebilir.

➤ Belirlenen eğitim amacı ve program çıktılarına ulaşmak üzere öğretim planında aynen kalması, yer değiştirmesi (yarıyıl değişikliği veya zorunlu/seçimli konularının değişikliği), güncellenmesi gereken dersler üzerinde görüşmeler yapılabilir.

DERSLERİN ÖĞRENME ÇIKTILARININ HAZIRLANMASI / GÜNCELLENMESİ

Derslerdeki öğrenme çıktılarının açık ve ölçülebilir bir şekilde yazılması oldukça önemlidir. Haftalık ders içeriklerinin güncellenmesinde haftalık dersin çalışma kaynakçasının verilmesi gerekmektedir.

Ders Öğrenme Çıktıları; bir dersin sonunda öğrencilerin sergilemesi gereken özellikleri ifade eder. Öğretim elemanlarının “bu dersin sonunda öğrencilerim neleri bilmeli, neleri yapabilmeli, neleri anlamış olmalı, neler üretebilmeli?” gibi sorularının cevaplarını oluşturur. Planlı, düzenli öğrenme-öğretme yaşantıları yoluyla bireylere kazandırılması düşünülen bilgiler, yetenekler, beceriler, tutumlar, ilgiler ve alışkanlıkların ifadesidir.

Öğrenme çıktıları, öğrenme ortamının öğrenci merkezli olmasını sağlayarak öğretim elemanının ne öğreteceğinden çok öğrencilerin neler (bilgi, beceri, tutum, değer vb.) kazanacaklarını düşünmeye yöneltilmektedir.

Ders Öğrenme Çıktılarının Hazırlanması/Güncellenmesinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar;

➤ Ders öğrenme çıktıları program çıktıları ile uyumlu ancak aynı anlama gelmeyecek ifadeler olmalıdır. En az 5, En fazla 8 adet olmalıdır.

➤ Ders öğrenme çıktılarının önemi öğrenenin ne başarmasının beklendiği ve bu başarıyı nasıl ortaya koyacağı konusunda açık ifadeler olmalıdır.

➤ Derslerde kazanılması hedeflenen çıktıların bilgi, beceri ve yetkinlik kapsamında yazılmasında en çok kullanılan yöntem “Bloom Taksonomisi”dir. Benjamin Bloom öğrenmeyi, bilişsel alan (zihinsel öğrenimler), psikomotor alan (zihin-kas koordinasyonuna dayalı öğrenimler), duyuşsal alan (tutumlar, değerler) olmak üzere üç temel alanda ele almıştır (Bkz. Ek 1).

➤ Ders öğrenme çıktıları, öğrencilerin öğrenim etkinliği sonunda ne yapabildikleri ile ilişkili olduğundan, ders öğrenme çıktıları yazılırken kullanılacak fiiller aktif fiil olmalıdır.

➤ Öğrenme çıktılarını yazarken dersin süresine, öğrenci özelliklerine, çok ayrıntıya yer vererek çok fazla sayıda olmamasına ve dersin seviyesine (ön lisans, lisans, yüksek lisans ya da doktora) dikkat edilmelidir.

➤ Bilmek, anlamak, kavramak, takdir etmek, öğretmek, öğrenmek, aşina olmak, maruz kalmak, haberdar olmak gibi belirsiz terimlerden kaçınılmalıdır. Bu terimler öğrenme çıktılarından çok öğretme hedeflerine yöneliktir.

➤ Herhangi bir derste ki konu başlıkları Öğrenme Çıktısı olarak ifade edilmemelidir.

➤ Öğrenme çıktılarını yazarken ifadelerin açık ve seçik olmasına dikkat edilerek, yanlış anlaşılmalara neden olmamak için dil ve anlatıma özen gösterilmelidir.

➤ Ders öğrenme çıktılarında çizer, gösterir, problem çözer, açıklar, örnek verir, hatırlar, tasarlar, uygular, eleştirir, karşılaştırır, çalıştırır, listeler, kullanır, analiz eder gibi öğrenci odaklı fiiller kullanılmalı veya öğrenme çıktılarının sonuna “bılgısı, becerisi, gücü, yeteneği, oluş, farkındalık, hoşgörülük” gibi sözcüklerden biri getirilmeli ya da program çıktısı “...-ebilme“ ifadesi ile sonlandırılmalıdır. *Örneğin;* anlama yeteneği, bilebilme, öğrenebilme gibi belirsiz ifadelerden kaçınınız. Bunun yerine; “...çizebilme, ...gösterebilme, ...problem çözebilme, ...açıklayabilme, ...örnek verebilme, ...hatırlayabilme, ...tasarlayabilme, ...uygulayabilme, ...eleştirebilme, ...karşılaştırabilme, ...çalıştırabilme, listeleylebilme, ...kullanabilme“ gibi

➤ Öğrenme çıktılarını yazarken öğretim elemanının yapacakları değil, öğrencilerin ders sonunda neler kazandığı, hangi tutum ve davranışları sergiliyor olacağı yazılmalıdır. Diğer bir anlatımla, öğrencilerin ders sonunda hangi yeterliliklere sahip olacağı belirtilmeli, ürünün ne olacağı tanımlanmalıdır. Öğrenme çıktıları öğrenci açısından dile getirilir.

➤ Bir öğrenme çıktısının kapsamı diğer birinin kapsamına girmemelidir

➤ Öğrenme çıktılarının dersin sonunda değerlendirilmesi söz konusu olduğundan, gözlenebilirlik ve ölçülebilirlik açısından da düşünülmesi gerekir.

➤ Öğrenme çıktılarının bir öğrenme ürününü dile getirir biçimde yazılmasına özen gösterilmelidir.

DERS ÖĞRENME ÇIKTILARININ PROGRAM ÇIKTILARI İLE İLİŞKİLENDİRİLMESİ

Ders öğrenme çıktıları belirlendikten sonra, ders öğrenme çıktıları ile program çıktılarının ilişkilendirilmesi gerekmektedir. Program çıktılarının hangi öğrenme çıktıları ile ilişkili olduğu ortaya konmalıdır. Bu ilişkilendirme yoluyla dersi veren öğretim elemanı, verdiği dersin programa katkısını görebilmekte ve bu katkıyı artırabilmek için dersin amacını ve öğrenme çıktılarını yeniden gözden geçirebilmektedir. Ders öğrenme çıktıları program çıktıları ile ilişkilendirilirken dikkat edilmesi gereken nokta, her bir öğrenme çıktısının belirli program çıktılarına karşılık gelmesidir. Hiçbir program çıktısını karşılamayan öğrenme çıktısı sorgulanmalıdır.

DERSLERİN PROGRAM ÇIKTILARI İLE İLİŞKİLENDİRİLMESİ

Eğitim planında yer alan bütün ders ve etkinliklerin öğrenme çıktıları hazırlandıktan sonra her bir dersin hangi program çıktıları sağladığını gösteren bir matris hazırlanmalıdır. Böylece derslerin program çıktıları karşılayıp karşılamadığı kontrol edilmelidir. Boş kalan bir program çıktısı olursa derslerin içerikleri ve buna bağlı olarak öğrenme çıktıları tekrar yazılmalıdır. Aynı program çıktıları karşılayan derslerde konu tekrarlarının olmamasına özen gösterilmelidir.

Önemli Not: İlgili eksiklik, hata veya sorunların çözümüne yönelik Üniversitemiz Bologna Koordinatörlüğü tarafından tüm öğretim elemanlarımızın AKTS Bilgi Paketlerini doldururken örnek almaları için hazırlanıp 15.09.2021 tarihinde ÜBYS üzerinden paylaşılmış olan “**Bologna Bilgi Girişine İlişkin Önemli Açıklamalar**” kılavuzu da ekte bilgilerinize önemle sunulmuştur (Bkz. Ek 2). Üniversitemiz Bologna ve Kalite Güvence süreçlerinin yönetilmesi ve Üniversitemiz Eğitim-Öğretim süreçlerinin sürekli iyileştirilmesi kapsamında tüm öğretim elemanlarımızın ve akademik birim yönetimlerimizin bu kılavuzları mutlaka dikkate almaları gerekmektedir.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü
Kalite Güvence Komisyonu

EK 1

BİLİŞSEL ALAN (Zihinsel Öğrenmeler)

BİLGİ	KAVRAMA	UYGULAMA	ANALİZ	SENTEZ	DEĞERLENDİRME
<p>Bilginin, hiçbir değişikliğe uğratılmaksızın, olduğu gibi alındığı basamak.</p> <p>Örnek filer: Tanımlama Adı verme Listeleme Eylemlerle Ezberleme Sıralama Belirleme Tekrarlama</p>	<p>Bilginin, oray tarafından özümseildiği, özünü yitirmeden özellenip, yorumlandığı, farklı ifade biçimlerine dönüştürüldüğü basamak.</p> <p>Örnek filer: Sınıflama Yorumlama Özetleme Kendi ilavesiyle ekleme Karşılaştırma Örnekleme Benzerlikler/ farklılıklar</p>	<p>Bilginin yeni duruma açılmada ya da yeni problemi durumlama çözümü ulaştırılma kullandığı basamak.</p> <p>Örnek filer: Uygulama Değiştirme Problem çözme Kullanma Gösterme Seçme/hazırlama Yürütme</p>	<p>Bilginin, onu oluşturan alt unsurlara ayrıştırıldığı, temelinde yatan sayılabilecek ya da örgütlenme ilişkilerinin belirlendiği basamak.</p> <p>Örnek filer: Analizleme Sınıflandırma Yeni toplama, Ayrılma Öğeler ayrılma Zabıtlar/belirleme Envanter yapma Ölçme Sorgulama</p>	<p>Bilginin, orijinal sayılı ya da örgütlenme ilişkileri doğrultusunda yeniden oluşturulup, yeni bir form kazandığı basamak.</p> <p>Örnek filer: Bileşim Kuma Toplama Oluşturma Tasarıma Formülleştirme Sentezleme Geliştirme</p>	<p>Örgütlenmiş bilgi bütünüdür. temelinde yatan sayılı ya da örgütlenme ilişkileri de tutarlılığın (değerlendirmeye);</p> <p>Örgütlenmiş bilgi bütünüdür. açıkladığı alanın özelliğiyle tutarlılığın (değerlendirmeye) basamakları basamak.</p> <p>Örnek filer: Değerlendirme Sonuçlandırma Doğrulama Yargıya bulurma Öngörme Plan yapma</p>

PSİKO MOTOR ALAN (Zihin – Kas Koordinasyonuna dayalı Öğrenmeler)

UYARILMA	KILAVUZLAYANLA YAPMA	BEÇERİ HALİNE GETİRME	DURUMA UYDURMA	YARATMA
<p>Bireyin, zihin kas koordinasyonunu gerektiren bir işe, duyularıyla tüm vücuduyla hazır olduğu basamak.</p> <p>Örnek filer: Keşfetme Duyuma Ölçme Gözlemleme Sesme Hissetme Tasma İzleme</p>	<p>Bireyin, zihin kas koordinasyonunu gerektiren bir işi, doğrudan ya da yönergeler yoluyla yardım alarak yapabileceği basamak.</p> <p>Örnek filer: Tekrarlama Tekrarlama Kopyalama Gözlem altında yapma Renklerle yapma</p>	<p>Bireyin, zihin kas koordinasyonunu gerektiren bir işi, yardım almaksızın ve işin gerektirdiği noktada yaptığı basamak.</p> <p>Örnek filer: Gösterme Tamamlama Otomatik olarak yapma Bir durumu belirleme Bir vücut pozisyonu belirleme Enerji kolları yerleştirme</p>	<p>Bireyin bir psiko-motor becerisini, benzeri alanda başka bir durumda kullanabileceği basamak.</p> <p>Örnek filer: Uyarılma Yeniden örgütlenme Değiştirme Gözdengeçirme</p>	<p>Bireyin, uzmanlaştığı alanda orijinal bir beceri ortaya koyduğu basamak.</p> <p>Örnek filer: Bileştirme Planlama Yaratma Oluşturma Kurma</p>

DUYUŞSAL ALAN (Tutumlar, Değerler)

ALMA	TEPKİDE BULUNMA	DEĞER VERME	ÖRGÜTLEME	KİŞİLİK HALİNE GETİRME
<p>Bireyin, ilgi, tutum ya da değer gereğince istenen bilgi, nesne ya da durumların farkına vardığı basamak.</p> <p>Örnek fiiller:</p> <p>Farkına varma Dinleme Dikkat etme Gözlemleme</p>	<p>Bireyin, belli bir bilgi, nesne ya da durum karşısında, yedeklik kazanmamış bir tepkiden, gönüllü bir tepkiye kadar varan, bireysel tepkiler gösterdiği basamak.</p> <p>Örnek fiiller:</p> <p>Kabul etme İlgilenme Razı olma İpiniği yapma İsteyerek atılma Gönüllü olma Ziyaret etme</p>	<p>Bireyin, belli bir bilgi, nesne ya da duruma, toplumsal kabuller doğrultusunda bir değer yükleyerek tepkide bulunduğu basamak.</p> <p>Örnek fiiller:</p> <p>Benimsenme Sorumluluk duyma Özen gösterme Tarih etme Kaynakları kullanma Sadakat gösterme İsteme İçselleştirme</p>	<p>Bireyin, toplumsal kabuller doğrultusunda bir değer yükleyerek tepkide bulunduğu belli bir bilgi, nesne ya da duruma, kendine özgü değerler atfettiği basamak.</p> <p>Örnek fiiller:</p> <p>Düzenleme Uyarılma Kavramsallaştırma Düzeltilme Yer alma Karşı koyma Çabalama</p>	<p>Bireyin, öğütüdüğü yeni değerlere bağlılığı ile tamail edildiği basamak.</p> <p>Örnek fiiller:</p> <p>Değerleme Savunma Koruma Hizmet etme Yer alma Zorlama</p>

BOLOGNA BİLGİ GİRİŞLERİNE İLİŞKİN ÖNEMLİ AÇIKLAMALAR

Üniversitemiz Önlisans, Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora programlarının Eğitim Katologunda yer alan program bilgileri, program öğrenme kazanımları, öğretim planına ilişkin Bologna Bilgilerinin girişlerinde:

1. PROGRAM TANIMINDA yer alan bilgilerin tam olarak doldurulması ve güncel olması

Tanım

Kuruluş	:	
Kazanılan Derece	:	Bu programı başarıyla tamamlayan öğrenciler, Sınıf Öğretmenliği Lisans derecesi (Bachelior of Arts) almaya hak kazanmaktadır.
Derecenin Düzeyi (Ön Lisans, Lisans, Yüksek Lisans, Doktora)	:	Bu program, lisans seviyesinde öğrenim veren bir programdır.
Kabul ve Kayıt Koşulları	:	İngilizce Öğretmenliği Ana Bilim Dalına kayıt olabilmek için YGS ve YDS 'den gerekli puanı almak gerekmektedir.
Önceki Öğrencinin (formal, in-formal, non-formal) Tanınması Hakkında Kurallar	:	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde öğrenim gören öğrenciler, bazı Dersler den belirli yönetmelikler çerçevesinde muaf olabilirler. Başka bir kurumda alınan dersin içeriğinin, ÇOMÜ 'de verilen dersin içeriğine uygun olması ve ilgili fakülte/yüksek okulu müdürlüğü tarafından onaylanması durumunda, öğrenci bu dersten muaf tutulabilir.
Yeterlilik Koşulları ve Kuralları	:	Bu lisans programından mezun olabilmeleri için, öğrencilerin en az DD /S notu olarak program müfredatında yer alan derslerin tümünü başarıyla tamamlamaları gerekmektedir. 240 ECTS'den 4.00 üzerinden kümülatif not ortalamasını (CGPA) sahip olmak gerekmektedir.
Program Profili	:	İNGİLİZCE DİLİ EĞİTİMİ (QF-EHEA'da İlköğretim ve TYYÇ'de 6. Düzey Lisans (Lisans) programı, yüksek düzeyde bilgi ve beceri gerektiren derece ve derece olmayan araştırma programına ve profesyonel uygulamaya erişim sağlayan akademik odaklı bir programdır. Programın "ISCED (Uluslararası Standart Eğitim Sınıflandırması) 2011" ve "NQF-HETR (HE için Türkiye Yeterlilik Çerçevesi)" ve eğitim alanlarının kodları ile ilgili olarak sınıflandırılması aşağıdaki gibi sıralanabilir. • ISCED Eğitim Alanı: 14 -Öğretmen Eğitimi ve Eğitim Bilimleri • ISCED 2011 Seviye: 6, Öryantasyon (Profil): 64, Alt kategori: 645 – Akademik odaklı "yüksek düzey", lisans derecesi Bu program, öğrencilerin dil yeterliliklerini geliştirmeyi, öğrencilere çağdaş dil öğretimi yöntemlerini ve tekniklerini öğretmeyi amaçlamaktadır.
Mezunların İstihdam Profilleri (örneklerle)	:	İngilizce Öğretmenliği Ana Bilim Dalından mezun olan öğrenciler özel okullarda ve devlet okullarında İngilizce öğretmeni olarak görev yapabilirler.
Üst Derece Programlarına Geçiş	:	Bu programdan mezun olan öğrenciler, lisansüstü programlarda öğrenim görmek üzere başvuruda bulunabilirler.
Sınavlar, Ölçme ve Değerlendirme	:	Öğrenciler her ders için vize ve final sınavlarına girerler. Vize sınavının %40 ve final sınavının %60'ının toplamından elde edilen başarı notu 60 ve üzerinde olan öğrenciler, o dersten başarılı olmuş sayılmaktadır. Genel not ortalaması 2.00 ve üzerinde olan öğrenciler herhangi bir dersten 50 ve üzeri not aldıklarında şartlı başarılı sayılmaktadır.

Tanım

Mezuniyet Koşulları : Bu programdan mezun olabilmek için öğrencilerin; Öğretim programlarındaki tüm derslerden 4.00 üzerinden en az 2.00 Genel Nöt Ortalamasına sahip olmaları ve 240 AKTS kredisi almaları zorunludur. Stajlarını belirtilen sürede ve özellikle tamamlamaları gerekmektedir (Genel not ortalaması yerel krediye göre hesaplanmaktadır.)

Çalışma Şekli (Tam Zamanlı, e-öğrenme) : Tam Zamanlı

Adres ve İletişim Bilgileri (Program Başkanı, AKTS/DS Koordinatörü) : Prof. Dr. Dinçay Köksal

Bölüm Olanakları : Öğrenciler eğitimleri için gerekli olan her türlü kaynağa erişim olanaklarına sahiptir. Ayrıca ulusal ve uluslararası değişim programlarından yararlanmaktadır. Lisans eğitimlerinden sonra lisansüstü çalışmalara devam edebilir.

Akademik Kadro :

- Bazı programlarda bilgilerin girilmediği veya yanlış bilgi girildiği yada (-) işareti koyularak geçştirildiği görülmektedir.
- Program Profili örnekte olduğu şekilde girilmesi gerekmektedir. Her program kendi alanını tanımlamasını QF-EHEA(Avrupa Yüksek Öğretim Alan yeterlikler Çerçevesi), TYYÇ(Türkiye Yükseköğretim Yeterlikler Çerçevesi) ve ISCED(Uluslararası Standart Eğitim Sınıflandırması) göre yapması gerekiyor.

2. PROGRAM KAZANIMLARI

Program öğrenme kazanımlarının gözden geçirilerek TYYÇ (Sınıflandırılmış, Sıralı ve Düzey / Alan / Program) ile ilişkilendirilmesi; Sorumlular:

Bilgi girişlerini: Program AKTS Koordinatörü ve Program Başkanı

Sürecin takibi ve kontrol edilmesi: Program Başkanı ve ilgili akademik birimin Dekan/ Müdürü

DERS İÇERİKLERİ

3. Öğretim programında yer alan ders içeriklerindeki bilgilerin eksiklerinin giderilmesi ve doğru bilgilerin girilmesi

Ders Detayı – Köfü örnek

Dersin Dili	: Türkçe
Dersin Seviyesi	: Önlisans
Dersin Tipi	: Zorunlu
Ön Koşullar	: Yok
Dersin Amacı	: Bilgi Teknolojileri kullanımının yaygınlaştırılması, bilgisayar okur-yazarlığının artırılması, hazırlama ve internet kullanımını konularında deneyim sahibi olunması.
Dersin İçeriği	: Ders Temel kavramlar, işletim sistemi kullanımı, kelime işlem programı kullanımı, hazırlama programı kullanımı, internet hizmetlerinin kullanımını konularını içermektedir.
Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar	: [REDACTED] BİLGİSAYARA GİRİŞ Lisans yayınları
Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretim Yöntemleri	: yüz yüze
Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar	: Yok
Dersi Veren Öğretim Elemanları	: [REDACTED]
Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları	: Yok
Dersin Verilişi	: Yüzyüze Eğitim

- Dersin Detay bilgilerinde dersin amaç ve içeriğinin net yazılması.
- Kullanılan kaynakların çeşitlendirilmesi ve güncel olması.
- Öğrenme etkinlikleri ve öğretim yöntemlerinin ayrıntılı verilmesi bu içerikte yazılan "yüz yüze" ifadesi Dersin verilişi ile ilgilidir. Ayrıca dersin çevrimiçi/uzaktan verilişi belirtilmediğinin de "Dersin Verilişi" kısmında belirtilmesi gerekmektedir.
- Haftalık ders akışında teorik ve uygulama (varsa belirtilmesi)
- Ders öğrenme kazanımlarının ölçülebilir gözlemlenebilir eylem fiiller ile ifade edilmesi, alt sayı kazanımlar için 5, üst sayı 8 olması gerekmektedir.

Ders Öğrenme Çıktıları

Bu dersi tamamladığında öğrenci:

- 1) Bilgisayar donanımlarını öğrenmek

- 2 2) İşletim sistemi komutlarını öğrenmek
- 3 3) Belge hazırlayabilir ve yazdırabilir

Ders Öğrenme Kazanımlarına baktığımız zaman ifadelerde uyum olmadığı sayının yetersiz olduğunu görüyoruz, ilk iki kazanımın ifadesinde kullanılan fiillerin ölçülebilir olmadığı görülmektedir. Öğrendiğini bildiğini yapabildiğini gösterecek fiillerin kullanılması gerekmektedir. Bloom'un taksonomisindeki fiiller kullanılmalı .

f) Ders öğrenme kazanımlarının programı çıktılarını/kazanımlarına katkısının uygun şekilde ilişkilendirilmesi

g) AKTS iş yüklerinin gerçekçi olması

AKTS İş Yüğü

Aktiviteler	Sayı	Süresi (Saat)
Vize	14	2,00
Final	16	1,00
Uygulama / Pratik Sonrası Bireysel Çalışma	0	0,00
Ödev 1	11	2,00
Final Sınavına Hazırlanma	14	2,00
Ara Sınavlara Hazırlanma	1	4,00
	Toplam :	98,00
	Toplam İş Yüğü / 30 (Sa at):	3
	AKTS:	3,00

Bu Örnekte Söz konusu dersin öncelikle İş Yüğü olarak Ders Saati (14 X 2) yazılmadığı, Vize v Final Sınavı için yapılan iş açısından sayı "1" olarak yazılması gerekirken 14 ve 16 sayısının yazıldığı ve yine söz konusu sınavlara hazırlanma sayısı için de mantıksız iş yükü sayısı yazıldığı, Uygulama/Pratik Sonrası Bireysel Çalışma iş yükü olarak girildiği halde sayısal değer girilmediği, ödev iş yükü olarak da sayının rasgele girildiği izlenimi oluşmaktadır.

h) Ölçme değerlendirmeye dâhil edilen iş yüklerinin başarıya etkisi oranını açıkça ifade edilmesi ve öğrenme kazanımlarını ölçmeye yönelik olması

Sorumlular:

Ders İçerik Bilgileri: Dersin öğretim elemanı – Her öğretim elemanı kendi ders içeriklerini girmekle sorumludur.

Sürecin Takibi ve Kontrolü: Program Başkanı ve AKTS Koordinatörü, Akademik Birim dekanı/Müdürü